

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-700/13-E

**Název právnické osoby
vykonávající činnost školy
a školského zařízení:** **Základní škola Letohrad, U Dvora 745**

Sídlo: U Dvora 745, 561 51 Letohrad

IČO: 00 856 452

Identifikátor: 600 104 192

Právní forma: příspěvková organizace

Zastoupená: Mgr. Hanou Kotlářovou, ředitelkou

Zřizovatel: Město Letohrad

Místo inspekční činnosti: U Dvora 745, 561 51 Letohrad
Orlice 100, 561 51 Letohrad

Termín inspekční činnosti: 14., 17. a 18. červen 2013

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti provedené podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zejména

- zjišťování a hodnocení personálních podmínek vzdělávání,
- zjišťování a hodnocení materiálních podmínek vzdělávání a podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví žáků,
- zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k cílům stanoveným školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,
- zjišťování a hodnocení souladu školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání s právními předpisy včetně souladu školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,
- organizace a řízení vzdělávání.

Aktuální stav školy

Základní škola Letohrad, U Dvora 745 (dále škola) přivítala své první žáky 1. 9. 1981. Vykonává činnost základní školy (kapacita 450 žáků), školní družiny (kapacita 75 žáků), školní jídelny a školní jídelny – výdejny na základě platného zápisu v rejstříku škol a školských zařízení. Škola disponuje odloučeným pracovištěm (Orlice 100), které je vzdálené od hlavní budovy přibližně necelé dva kilometry, a jsou zde umístěny tři třídy 1. stupně a jedno oddělení školní družiny. Obědy ze školní jídelny jsou žákům a zaměstnancům na tomto pracovišti poskytovány ve výdejně.

V aktuálním školním roce škola vykazovala k 30. 9. 2012 v 17 třídách celkem 374 žáků, což činilo 83% naplněnost vzhledem ke stanovené kapacitě. Byli vzděláváni i žáci – cizinci z několika zemí (Ukrajina, Moldavská republika, Mongolsko, Bělorusko). Speciální vzdělávací potřeby (dále SVP) byly školskými poradenskými pracovišti diagnostikovány u 25 žáků, jednalo se o vývojové poruchy učení, výjimečně poruchy chování. Z tohoto počtu třem žákům byly zpracovány z důvodu závažnosti poruchy individuální vzdělávací plány. Dva žáci jsou vedeni jako mimořádně nadaní (sportovní činnost a hudební talent).

Výuka se uskutečňuje podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Pomáháme dětem vkročit do života“ (dále také ŠVP ZV). Povinným cizím jazykem se stal jednotně anglický jazyk. Profilujícím prvkem školy je zaměření na interní projektovou činnost cílenou na spolupráci žáků různých věkových skupin. Činnosti směřují zejména k rozvoji sportovních aktivit (škola má moderní všestranné sportovní zázemí), ekologické výchovy a k zásadám zdravého životního stylu.

Zájmové vzdělávání je realizováno na základě Školního vzdělávacího programu školní družiny (dále ŠVP ŠD). Školní družina má tři oddělení, která využívá 75 žáků. Zájmové vzdělávání je zpoplatněno. Při školní družině funguje několik zájmových kroužků (anglický jazyk, výtvarný a sportovní kroužek).

Vzdělávání zajišťuje 26 pedagogických pracovníků včetně ředitelky a její zástupkyně, muži jsou pouze tři. Vyjma dvou učitelek všichni splňují odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost. Provoz školní družiny zabezpečují tři vychovatelky s příslušnou kvalifikací. Do září roku 2011 pracovala ve škole asistentka pedagoga, která tuto činnost ukončila s odchodem žáka, pro kterého byla určena.

V uplynulém období došlo k rozsáhlým stavebním úpravám - zateplení budovy, výměně oken a rekonstrukci sociálního zařízení u tělocvičny. Dále byla uskutečněna postupná obnova školního nábytku a šatních skříněk.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola informuje o vzdělávací nabídce a postupu při přijímání prostřednictvím internetových stránek www.zsudvora.cz, místního tisku (Letohradský zpravodaj), dnů otevřených dveří, plakátů, nástěnek v prostorách školy apod. Výsledky mediální výchovy žáků 8. ročníku jsou uplatňovány v pravidelných relacích školního rozhlasu a v písemných žákovských příspěvcích do různých médií. Výrazné sportovní úspěchy žáků pozitivně ovlivňují povědomí veřejnosti o škole. Příjímací řízení dětí k povinné školní docházce probíhalo v souladu s platným právním předpisem. V rozsahu možných zjištění při inspekční činnosti lze konstatovat naplnění rovného přístupu žáků ke vzdělávání.

V zájmu úspěšné adaptace dětí na 1. ročník jsou organizovány opakované návštěvy budoucích prvňáčků ve škole.

Rozvrh hodin k datu inspekce odpovídal aktuálně platnému vzdělávacímu programu. V učebním plánu došlo k posílení hodin českého jazyka, matematiky, vzdělávacích oblastí Člověk a jeho svět a Člověk a svět práce. Na 2. stupni jsou preferovány předměty vycházející především ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, volitelné předměty pak vhodně doplňují obsah vzdělávání. Vzdělávací nabídku rozšiřuje nepovinný předmět náboženství a zájmové útvary s jazykovým, přírodovědným, sportovním a uměleckým zaměřením. Jako efektivní podpurné opatření pro žáky s vývojovými poruchami učení (z 5. a 6. ročníku) je realizována individuální reedukační činnost.

Kvalita sledované výuky na 1. stupni měla běžnou úroveň. Pedagogové uplatňovali především tradiční frontální výuku, doplněnou samostatnou prací, ojediněle prací ve skupinách či dvojicích. Bylo patrné, že žáci mají více zažitou frontální výuku: většinou pozorně sledovali, hlásili se, ochotně se zapojovali do společných rozhovorů a činností; efektivní využití času při párové nebo skupinové činnosti se teprve učí. Materiální podpora výuky byla rozdílná. Žáci pracovali s učebnicemi, pracovními sešity, nakopírovanými materiály, vhodně byla využita interaktivní tabule. Průběžné hodnocení ze strany pedagogů mělo motivační charakter. Mezi žáky a vyučujícími byla patrná vzájemná důvěra. Ve většině hodin však chyběla podstatná diferenciací a individualizace učiva ve vztahu k aktuálním znalostem a dovednostem žáků. Příležitost ke zlepšení má škola také ve větší míře začleňování sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků. Žáci získávali kompetence v souladu se ŠVP ZV, především kompetence k učení, komunikativní, kompetence občanské a sociální.

Výuka starších žáků byla provázena spíše nižší variabilitou užitých vzdělávacích metod a forem práce. Převažovalo frontální vedení výuky střídané samostatnou prací žáků, méně byla zařazena týmová spolupráce. Učitelé využívali znalostí a zkušeností žáků, uplatňovali i mezipředmětové vztahy. Žáci měli většinou dostatek času na práci s textem, vyučující kontrolovali čtení s porozuměním. Při samostatné práci zpravidla nebyly pro žáky s rychlejším pracovním tempem připravené další činnosti, individuální podpora žáků se ŠVP byla místy redukována na motivační podporu. V průběhu sledované výuky učitelé využili kopírované materiály, knižní tituly i interaktivní tabuli. Vedení žáků k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení, obdobně jako na 1. stupni, nebylo plně zaznamenáno. Na shrnutí učiva a jeho fixaci v závěru vyučovacích hodin zbývalo málo časového prostoru.

Klíčové kompetence byly v rámci výuky naplňovány místy nerovnoměrně. Někteří žáci měli rezervy v komunikativních dovednostech. Méně příznivým jevem bylo dominantní postavení učitele ve vzdělávacím procesu, přičemž žákům byl poskytnutý omezený prostor k aktivnímu uplatnění a osobnostně sociálnímu rozvoji.

Vzdělávání mělo pozitivní dopad na rozvoj funkčních gramotností, jejich cílená podpora respektovala vzdělávací oblasti ŠVP ZV. Velmi dobře byla rozvíjena čtenářská gramotnost, žáci jsou motivováni ke čtenářství. Ve škole jsou vybudovány tři čtenářské koutky s volně přístupnými tituly. Pro podporu čtenářství škola spolupracuje s městskou knihovnou, žáci se zúčastňují oborových soutěží (literární, recitační, Mladý Démósthénés), besed se spisovateli, kulturních představení i souvisejících výtvarných soutěžních aktivit. Čtenářství podporuje také vedení záznamů o přečtených knihách i společná mimoškolní četba v třídních kolektivech.

Přírodovědná gramotnost je rovněž rozvíjena na požadované úrovni. Výuka je vhodně doplňována četnými exkurzemi (botanická zahrada, výstavy). Škola obsazuje některé přírodovědné soutěže (poznávání rostlin, živočichů a minerálů), Opomíjen není ani zdravý životní styl (výuka plavání, sportovní kurzy). Systematicky jsou žáci vedeni k ekologickému myšlení (mezipředmětové vztahy, třídění odpadu). Rozvíjení sociální gramotnosti vhodně podporuje vystupování žáků na veřejnosti, realizace tematicky zaměřených projektů (např. Den Země, Letem světem, Dopravní výchova) a adaptačních kurzů. Škola se účastní charitativní akce Bílá pastelka.

Celkové výsledky vzdělávání žáků a jejich úspěšnost škola průběžně sleduje. K hodnocení individuálních a skupinových výsledků využívá běžné interní nástroje (prověrky, testy), ale i externí testování. V minulém školním roce neprospělo 5 žáků (1,42 %), s vyznamenáním uspělo 157 žáků (44,8 %). V pololetí tohoto školního roku téměř polovina žáků měla vyznamenání, byly uděleny čtyři snížené známky z chování, neprospělo 3,7 % žáků. Na jednáních pedagogické rady jsou výsledky vzdělávání žáků pravidelně vyhodnocovány. Důležité informace získává vedení školy také z hodnocení žáků v již zmíněných různých soutěžích, v matematických, jazykových, zeměpisných, výtvarných či sportovních kláních. Škola zajišťuje podporu žákům s riziky neúspěšnosti. Vyučující spolupracují s rodiči, nabízejí doučování, snaží se uplatňovat individuální přístup při zadávání úkolů. Úspěšnost žáků přicházejících z předškolních zařízení je vyhodnocována i při kontaktech s učitelkami mateřské školy.

Zákonní zástupci žáků jsou informováni o výsledcích vzdělávání svých dětí prostřednictvím třídních schůzek, informačních odpolední, individuálních konzultací a zápisů v žákovských knížkách (místo nezaznamenány známky z předmětů výchovného zaměření, zejména tělesné a rodinné výchovy).

Výchovné poradenství dlouhodobě zajišťuje zkušená vyučující. Její činnost spočívá zejména v administraci dokumentů k integraci žáků a kariérovému poradenství. Kontaktem se školskými poradenskými zařízeními a na základě diagnostikovaných SVP žáků škola usiluje o tvorbu příznivých podmínek ke vzdělávání.

Oblast prevence rizikového chování zasahuje téměř do všech vzdělávacích předmětů. Dané problematice je ve škole věnována značná pozornost. Činnost metodicky prevence je plánovaná a vyhodnocovaná. Jsou zařazovány besedy, přednášky, programy různých institucí a další aktivity. Závažnější přestupky projednává výchovná komise, která přijímá opatření k nápravě. Přes udělovaná výchovná opatření učitelé nezapomínají rovněž na pochvaly za reprezentaci školy či výjimečné vynikající výsledky ve školní práci.

Škola usiluje o tvorbu bezpečného prostředí pro vzdělávání, je podporován zdravý životní styl. Úrazovost žáků je vyšší vzhledem k velikosti školy, četnější jsou úrazy při tělesné výchově a o přestávkách. Prevence je řešena opakovaným poučením žáků o pravidlech bezpečnosti a ochraně zdraví.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

ŠVP ZV je zpracován z hlediska cílů, plánovaných aktivit a očekávaných výsledků podle školského zákona a v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Výchovně vzdělávací činnost školní družiny probíhala podle ŠVP ŠD. Tento dokument nenaplnoval požadavky školského zákona (porušen § 5 odst. 2), neobsahoval

zejména podmínky přijímání uchazečů, průběh a ukončování vzdělávání, podmínky pro vzdělávání žáků se SVP a další.

Ředitelka školy splňuje zákonné předpoklady pro tuto pozici, ve funkci je od roku 1997. Rozhodovací pravomoci a kompetence vedení školy, tj. ředitelky a zástupkyně, jsou stanoveny. Přímá kontrolní činnost vzdělávacího procesu měla v letošním školním roce nižší četnost. Kontrolní systém selhal v oblasti sledování dodržování ŠVP ZV. Kontrolou zápisů v třídních knihách 9. ročníku ve školním roce 2012/2013 bylo zjištěno, že nebyly probrány tematické celky novodobé historie našeho státu (období od revolučního roku 1989 do současnosti), čímž došlo k nedodržení § 5 odst. 1 školského zákona. Povinná dokumentace je vedena, v některých dokumentech byly zjištěny drobné dílčí rezervy formálního charakteru. V rámci možností byly některé nedostatky odstraněny v průběhu inspekční činnosti. Se školním řádem nebyli prokazatelně seznámeni zaměstnanci školy (porušení § 30 odst. 3 školského zákona). Vnitřní řád školní družiny, školou nazvaný Řád školní družiny, zpracováním neodpovídal požadavku právního předpisu (porušení § 30 odst. 1 školského zákona).

Personální obsazení zcela umožňuje plnit cíle ŠVP ZV. Kolektiv pedagogů je z velké části stabilizovaný, tvoří ho zkušení učitelé i někteří s krátkou pedagogickou praxí. Pozitivem je téměř 100 % míra odborné kvalifikovanosti. Ředitelka školy systematicky podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků. Z pozorování a rozhovorů s vyučujícími a vedením školy vyplynulo, že personální klima ve škole je velmi vstřícné a napomáhá tvorbě pozitivních vztahů všech účastníků vzdělávání.

Finanční prostředky ze státního rozpočtu a provozní dotace od zřizovatele umožňují naplňování ŠVP ZV. Dalším zdrojem finančních prostředků je realizovaný projekt s finanční podporou EU (od 6/2011 zaměřeno na ICT, cizí jazyky, oblast přírodních věd a vzdělávání pedagogických pracovníků) a projekt poskytnutý ministerstvem životního prostředí „Třída v zahradě“ (rekonstrukce zahrady se zaměřením na ekologickou výchovu). Na hospodaření se škola podílela i vlastními příjmy - úplata za školní družinu, pronájem tělocvičny a doplňková činnost školní jídelny. Dále byly přínosem sponzorské dary od rodičů a místních firem poskytnuté prostřednictvím nadačního fondu.

Materiální podmínky školy jsou příznivé. Hlavní budova je umístěna v centru bytové zástavby i blízko vlakového nádraží, má velmi dobrou dostupnost. K budově přiléhá školní pozemek a sportovní hřiště, jehož součástí je oplocené hřiště s umělým povrchem, které je k dispozici v době mimo vyučování členům tenisového klubu a veřejnosti. K další sportovní vybavenosti patří běžecká dráha s doskočištěm a malé víceúčelové hřiště. Školní dvůr a atrium slouží k relaxaci žáků o přestávkách.

V hlavní budově je umístěno 14 kmenových tříd, 9 odborných učeben (dvě počítačové učebny, jazyková učebna, hudebna, učebna fyziky, pěstitelských prací, informační centrum spojené s knihovnou, cvičná kuchyňka a dílny). Všechny učebny jsou kvalitně vybaveny. Pro tělesnou výchovu je k dispozici prostorná tělocvična. Třídy jsou převážně zařízeny moderním účelovým nábytkem a výškově stavitelnými lavicemi. Prostory školy i samotné stěny zdobí výtvarné práce nejen vyučující výchovy, ale příležitost dostávají také žáci. Interiér školy působí velmi příjemným dojmem.

Odloučené pracoviště je vybaveno standardně, kmenové učebny jsou účelně vybaveny didaktickými materiály. V době příznivého počasí je využívána školní zahrada.

Škola má navázány partnerské vztahy s řadou subjektů. Nejdůležitějším partnerem je zřizovatel, který reaguje na potřeby školy a zajišťuje jí finanční podporu. Žáci se mohou

vyjadřovat k chodu školy prostřednictvím žákovského parlamentu. S dalšími partnery škola kooperuje v oblasti poradenství, primární prevence a vzdělávání. Prostřednictvím účasti v projektech jsou žáci zapojeni do mezinárodní spolupráce. Partnerské aktivity přispívají k rozvoji školy, zkvalitnění vzdělávání a k širší vzdělávací nabídce.

Závěry

Škola poskytuje vzdělávání v souladu s údaji zapsanými v rejstříku škol a školských zařízení. Je zajištěna dostatečná informovanost o vzdělávací nabídce školy. Při přijímání žáků jsou dodržovány právní předpisy.

ŠVP ZV je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a příslušným právním předpisem.

Školní vzdělávací program školní družiny a vnitřní řád školní družiny nejsou zpracovány v souladu s požadavky školského zákona.

Řízení a organizace vzdělávání jsou funkční. Nedostatek byl zjištěn v kontrolním systému, resp. v poskytování vzdělávání v souladu s ŠVP ZV. S vydaným školním řádem nebyli zaměstnanci školy prokazatelně seznámeni.

Poskytované vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti žáků. Příležitost ke zlepšení má škola ve využívání individuálního přístupu v průběhu výuky i v systematickém začleňování sebehodnocení žáků a tak jejich motivování k celoživotnímu vzdělávání. V průběhu vyučovacího procesu byly standardně rozvíjeny klíčové kompetence, které směřovaly k podpoře rozvoje funkčních gramotností.

Materiálně technické zdroje a prostorové podmínky vytvářejí příznivé, estetické a bezpečné prostředí pro plnění cílů ŠVP ZV a pro zdravý sociální, psychický i fyzický vývoj žáků.

Podmínkami pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků se škola zabývá, přijímá dílčí opatření k jejímu zajištění. Školní preventivní strategie umožňuje předcházet sociálně patologickým jevům.

Doplnění vzdělávací nabídky o zájmové kroužky, projektovou činnost i četné další aktivity pozitivně ovlivňují rozvoj osobnosti žáků. Škola vytváří příznivé klima pro partnerské vztahy, spolupráce s partnery kladně ovlivňuje rozvoj školy, pro činnost subjektu je přínosem.

Finanční podmínky činnosti školy umožňují realizaci ŠVP ZV.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 30 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků

- **v poskytování vzdělávání v souladu se ŠVP ZV v předmětu dějepis v 9. ročníku (ustanovení § 3 odst. 3 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů),**
- **ve zpracování školního vzdělávacího programu školní družiny (§ 5 odst. 2 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů),**
- **ve zpracování vnitřního řádu školní družiny (§ 30 odst. 1 školského zákona,**

ve znění pozdějších předpisů),

- **v prokazatelném seznámení zaměstnanců školy se školním řádem (§ 30 odst. 3 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů)**

Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina s účinností od 1. 1. 2008
2. Rozhodnutí MŠMT ve věci zápisu změny v údajích zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 29 746/2007-21, ze dne 31. 12. 2007, s účinností od 1. 1. 2008
3. Jmenování do funkce ředitelky ze dne 28. 5. 1997 s účinností od 1. 8. 1997
4. Dodatek ke jmenování do funkce ředitelky, čj. OŠMS/Ká-373.9/2001, vydaný dne 2. 8. 2001
5. Výkaz o základní škole M 3 podle stavu k 30. 9. 2012
6. Výkaz o školní družině Z 2-01 podle stavu k 31. 10. 2012
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Pomáháme dětem vkročit do života“ ze dne 1. 9. 2007, aktualizovaný ke dni 1. 9. 2008
8. Školní vzdělávací program školní družiny ze dne 1. 9. 2011
9. Třídní výkazy, katalogové listy, školní roky 2011/2012, 2012/2013
10. Třídní knihy, školní roky 2011/2012, 2012/2013
11. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, školní rok 2012/2013
12. Přehledy výchovně vzdělávací práce, školní roky 2011/2012, 2012/2013
13. Rozvrhy hodin tříd a učitelů, školní roky 2011/2012, 2012/2013
14. Školní řád (Řád školy) platný od 31. 8. 2010
15. Vnitřní řád školní družiny (Řád školní družiny) platný od 31. 8. 2010
16. Výroční zpráva o činnosti školy, školní roky 2010/2011, 2011/2012
17. Záписy z jednání pedagogické rady, školní roky 2011/2012, 2012/2013
18. Minimální preventivní program, školní rok 2012/2013
19. Rozhodnutí ředitelky školy o přijetí k základnímu vzdělávání na školní rok 2013/2014
20. Plán DVPP 2012/2013
21. Organizace školního roku 2012/2013
22. Roční plán práce školy, školní rok 2012/2013
23. Plán práce výchovného poradenství, školní rok 2012/2013
24. Plán ICT školy pro školní rok 2012/2013
25. Kniha úrazů od roku 2008/2009 do data inspekční činnosti
26. Hospitace, záznamy, školní roky 2011/2012, 2012/2013
27. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, školní rok 2012/2013
28. Školská rada, záписy z jednání za období 2010 – 2013

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekční komise a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 3. 7. 2013

(razítko)

Mgr. Eva Škodová, školní inspektorka

Mgr. Eva Škodová v. r.

Mgr. Ivana Blažková, školní inspektorka

Mgr. Ivana Blažková v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Bc. Eva Nováková v. r.

Datum a podpis ředitelky školy a školských zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Letohradě dne 15. 7. 2013

(razítko)

Mgr. Hana Kotlářová, ředitelka

Mgr. Hana Kotlářová v. r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.